

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689

XLVIII. Est de præstantia patientiæ, præsertim Apostolicæ, in qua veré est calix Christi.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56356)

FERIA QVARTA
DOMINICÆ SECUNDÆ
IN QVADRAGESIMA
CONCIO ALTERA,

Quicquid in sorte Filiorum Zebedæi fuerit singulare, id totum
uni patientiæ tribuendum esse.

*Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt ei, Possumus. ait
illis, Calicem quidem meum bibetis, sedere autem ad dextram
meam, aut sinistram non est meum dare vobis, sed quibus
paratum est à Patre meo. Matth. 20.*

NEMINI in Scripturâ versato
ignotum est nomine calicis
tribulationem intelligi: sed
hujus appellationis ratio non
tam facile reddi potest.

Nam 1. quod aliqui dicunt idè Chris-
tum suam Passionem appellasse calicem,
quòd eam acceperit cum tanto gaudio,
ut vinum deliciarum in magnâ siti bibere
videretur: non satisfacit, 1. Quia licet
CHRISTVS calicem Passionis sæpe desi-
derarit, & licet non invitus biberit, ta-

men ut scias calicem amarum fuisse, ipse
orabat Patrem ut transfret calix & ipsum
bibit cum maximo dolore & tristitiâ, at-
que acerbitatem passionis sensit: 2. Quia
hæc vox calicis passim usurpatur in Scrip-
turâ ut significetur quodcunque suppli-
cium sive malorum, sive bonorum Psalm.
74. *Calix in manu Domini vini meri ple-
nus mixto: Et inclinavit ex hoc in hoc: ve-
runtamen fex ejus non est exinanita: bibent
peccatores terra.* Isidor. Pelus. libr. 1. E-
pistol. 6. Justa remuneratio designatur
quæ misericordiâ temperatur, ut provocet ad
pœni-

pœnitentiã : Inclinat autem ex hoc in hoc, id est ex benignitate in supplicium : atque ut nemo confidat lassandum Deum ultione, & obliturum peccata, addit fecem non esse exinanitam, bibent enim omnes peccatores τὸ τῆς χεῖρας πῶλον, Judicii poculum; vel ut loquitur Epist. 249. πῶλον πῶλον poculum prolapsionis ac ruinæ; Idem docet li. 2. Epist. 172. Vbi poculi temperationem intelligit per mixtionem; Nam (inquit) purum est Dei iudicium, temperatur autem juxta scelorum qualitatem, & quantitatem. Verior tamen sensus est; si dicas: *Calix in manu Domini*, hoc est jam jam parat morti tradere impios; sed non universos simul, ne mundus pereat, sed sigillatim nunc uni, nunc alteri, calicem propinat; & inclinavit ex hoc, in hoc, id est ab ore alterius detractum calicem alteri porrigit, ita ut omnes impii illo se potandos esse sciant. Et Pl. 59. *Potasti nos vino compunctionis*, seu tremoris; seu ut vertit Hieronymus soporis. Isaia 51. *Bibisti de manu Domini calicem iræ ejus, usque ad fundum calicis soporis bibisti, & potasti usque ad feces*: Et Ezech. 23. *In viâ sororis tuæ ambulasti, & dabo calicem ejus in manu tua: calicem sororis tuæ bibes profundum & latum*; Et Zachar. 12. *Ponam Hierusalem superliminare crapula omnibus gentibus in circuitu*: Et alia multa loca passim id probant, scilicet nomine calicis tribulationem & pœnam significari:

2. Itaque S. Hieronymus appellationem sumit à Pharmaco venenato, quod visum horrorem ingenerat, haustum vero amaritudinem, deinde nauseam, tremorem, vomitum, turbationem: coctum autem gravedinem, ebrietatem, vertiginem & soporem. Sunt portiones affectæ præstigiis, & incantationibus: aspersi veneficio liquores: succi herbis magicis expressi. Verùm Pharmacis non adhibetur vinum, sed toxicum; atque ejusmodi portiones non fiebant à vino sed succo cerrarum quarundam herbarum veneniferarum maligna-

rumque, sexcentis execrationibus, præstigiis & incantamentis collectarum.

3. Itaque ex nonnullorum sententiã alluditur ad consuetudinem quâ damnati jubebantur cicutam ebibere, uti Athenis jussum Socrati: unde factum, ut mors ipsa calix appelleretur. Sic Pl. 115. *Calicem salutaris accipiam & nomen Domini invocabo*; id est, Mortem libens, & Dominum invocans, subibo; ex quo sequitur. *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus*: Et eo quoque sensu Christus vocat mortem suam, calicem & baptismum: Nam uti quondam rei, vel occisi sunt epoto veneno, vel in undas demersi; ita in Christo duplex fuit quasi mortis causa, dolores interni, significati nomine calicis, & tormenta externa significata per baptismum. Verùm cum hic mos interimendi non fuerit in usu apud Iudæos, neque ad mortem vinum porrigeretur, non facile consentio hinc sumptam esse talem denominationem.

4. Visum est erudito Ezechielis interprete Prado in c. 23, hunc loquendi modum petunt à bibendi certaminibus, ubi convivæ coguntur ebibere certas mensuras usque ad fundum calicis non sine fastidio & agone, & læsione viri animi, & corporis: nam ejusmodi potus initio suaves, in fine sunt acerbis, & quod appetit sitis, respuit satietas; sed exhauriendus omnino calix offertur ipsius compotatoris manu, & ebibendus usque ad feces. Talis est potus & concertatio peccatorum cum divinâ Providentiâ, nam dulce vinum voluptatum bibere volunt: fundum calicis, hoc est pœnarum acerbiter exaurire recusant, sed ebibant necesse est, quia calix in manu Domini vini meri plenus mixto, id est turbidâ fece, qualis est sanguis recens ab uvis rubris extractus, unde & fervens dicitur, & ebulliens: Et hoc sensu agebat Christus, *transseat à me calix iste*, nam Christo fidejussori nostro propinata est fex calicis voluptatum, quas nos bibimus in poculo Babylonis. Sed

Sed 1. non quadrat similitudo, quia duo sunt pocula, unum voluptatis, alterum furoris, & hoc quod propinat totum est amarum, 2. Non potest ostendi ista concertatio in omnibus, ut quando Apocal. 17. dicitur *Babylon habens poculum aureum in manu sua plenum abominacione, & immunditiâ fornicacionis ejus*, quod propinavit omnibus Sanctis, eos affligendo, & occidendo; unde subditur. *Et vidi mulierem ebriam de sanguine Sanctorum, & de sanguine Martyrum Iesu*; Mitto alia exempla quæ non quadrant.

5. Plurimis placuit alludi ad morem Iudæorum quo damnatis ad mortem offerebatur vinum aliquod excellens & temperatum, ut miserillo recrearentur, vel si prolixius biberent, ita sopirentur, ut dolorem non sentirent. Sic Christo Domino obtulerunt vinum myrratum, sed ipse eo gustato ne beneficium dedignatus videretur, noluit bibere; hæc etiam consolationem abjiciens nostrâ causâ. Ita ait Sapiens Proverb. 31. *Date ciceram merentibus, & ijs qui amaro sunt corde: bibant, & obliviscantur egestatis suæ, & doloris sui non recordentur amplius*. Ponitur itaque signum pro re significatâ, & calix pro morte. Verum cum illud poculum dari soleret ad consolationem, difficile est ex eo appellationem sumere mortis & supplicij; cum enim Deus aut gestat poculum, aut dat illud propinandû gentibus, ut cum dicit Ierem. cap. 25. *Accepi calicem de manu Domini, & propinavi cunctis gentibus*; significat potius se quasi gladium accepisse, quam illud vinum quod datur in supplicij levamen, atque solatium.

6. Mihi itaque omnium probabilissimum est metaphoram sumptam à convivij, in quibus calix significabat certâ poculorum mensuram; pars autem & portio, mensuram esculentorum; quam scilicet Architriclinus ad mensuram dividebat unicuique in convivio: atque utroque nomine, quidquid apponi

solebat convivis edendum, aut bibendum: unde quidquid ad singulos homines quocunque jure pertineret, id appellatum est calix, & portio. Hinc David Psal. 15. *Dominus pars hereditatis meæ & calicis mei*: id est ipse mihi pro cibo & potu: denique omnia ad victum necessaria in iplo habeo. Calix itaque seu pars, significat quod cuique est destinatum: quod si res destinata bona sit, dicitur calix jucundus & gratus. Ita David, *Et calix meus inebrians quam præclarus est*: & ut significetur illarum rerum abundantia, additur ebrietas, torcular, cella vinaria: ut autem significetur deputatum alicui supplicium, sive sit mors, seu aliud genus afflictionis, non dicitur calix simpliciter, sed calix furoris, vel dicitur vinum mixtum, sex vini, absynthium: uti Theren. 3. *Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio*: & ut significetur copia seu magnitudo supplicij sit mentio ebrietatis, tremoris, stuporis, & similibus: uti intelligatur nihil, condonari, dicitur Isaïæ 51. *Vsque ad fundum calicis soporis bibisti, & potasti usque ad feces*: ut significetur æqualitas supplicij, ait Ezechiel cap. 23. *In via sororis tuæ ambulasti, & dabo calicem ejus in manu tua: calicem sororis tuæ bibes profundum, & latum*: profundum, ut intelligas magnitudinem supplicij; latum, ut diuturnitatem. Cum itaque Christus id sibi elegisset ut pateretur, ut torqueretur, ut moreretur, hinc factum est, ut nullâ re aliâ additâ suam mortem, & passionem vocaret calicem suum, ac de sua morte loqueretur, cum Iacobo, & Ioanni diceret, *calicem meum bibetis*. Cogita igitur Patrem æternum instar cujusdam Architriclini aut Patris familias unicuique suam sortem destinasse, ac Filio suo pro sua parte dedisse dolores, labores, cruces, & mortem, quam suam sortem, & quasi partem Filius calicem appellavit: *Calicem quem dedi mihi Pater non vis ut bibam illum*: Hoc posito tanquam hujus discursus fundamento?

Dico 1. Unicuique suum esse à Patre divi-
no calicem præparatum, seu unicuique suam
sortem esse destinatum. probatur: Quia id
pertinet ad ordinem divinæ providentiæ, cu-
jus est omnia disponere. Nam ut ait Apосто-
lus Rom. 13. *Qua à Deo sunt, ordinata sunt*: Ita
dicitur moderari, *omnia in pondere numero,
& mensurâ*. Porro illud verum est tum in u-
niversum respectu Regnorum, Imperiorum,
Gentium, *quando dividebat gentes juxta nu-
merum filiorum Israël*: ipse enim regna & im-
peria destinavit, id est, & fines dominationis,
& mensuram opum, potentiæ, multitudinis,
durationis, uti dicitur Act. 17. *Definiens sta-
tuta tempora & terminos habitationis eorum*:
& ideò omnia regna repræsentabat in mem-
bris statuarum Nabuchodonosoris, quorum cer-
ta erat & magnitudo, & dignitas; & in me-
tallis certum pretium: uti Daniel exposuit.
Mensuram etiam pœnarum statuit, & rerum
quas illis permittere vult, ita ut nemo possit
fines illos præterire. Eodem modo singulis
hominibus suum calicem destinavit, tempus
nascendi, tempus vitæ, mensuram patientiæ,
mensuram donorum, & similia. Porro qui-
busdam præparavit sortem feliciorem, alijs
vero duriores: Quidam canere possunt cum
Prophetâ *funesciderunt mihi in præclaris*, alijs
verò dicere cum Jeremiâ. *Avis discolor hare-
ditas mea mihi*, quia bonis & malis successibus
distincta: alijs cum eodem Prophetâ cap. 12.
Facta est mihi hereditas mea quasi Leo in Sylvâ.

Dico 2. Ex præparato unicuique ac destina-
to calice æstimandam ejus magnitudinem aut
dejectionem, quia nullus est faber suæ fortu-
næ, sed talis solum esse potest, qualis à Deo
destinatur. Ita Christus ut ostenderet super-
fluam esse curam hominum ut supra Dei or-
dinationem eveherent, exemplum sumit au-
gmenti corporis: ut enim *nemo potest ady-
cere ad saturam suam cubitum unum*, ita ne-
mo suam sortem mutare potest. Hinc fit

ut qui Angelus metiebatur mensuram Jeru-
salem ferret in manu sua calicum aureum,
id est divinum adhiberet consilium, ut cujus-
que Sancti intelligeret sanctitatem, atque
magnitudinem; nam tantus est unusquisque,
quantus est à Deo destinatus. Non itaq; pete-
da est cujusque magnitudo vel ex ipsius am-
bitione, aut ex parentum voto, aut ex homi-
num conatu, & voluntate, sed ex Dei præde-
stinatione, secundum illud, *Non est volentis,
neque currentis sed miserationis Dei*. Isaac vole-
bat benedicere Esau: Jacob præripuit bene-
dictionem electione divinâ, nam ut ait Apo-
stolus *dictum est ei*, scilicet Matri, *quia major
serviet minori*: Ita Joseph Manasse posue-
rat ad dexteram Jacob, & Ephraim ad sinistra,
sed Jacob suas manus decussavit & minorem
majori prætulit divino consilio.

Dico 3. Et quoniam in particulari horum
duorum discipulorum de quibus est sermo
calix idem fuit quæ & Christi Domini, secun-
dum illud, *Potestis bibere calicem meum, & ite-
rum calicem meum bibetis*, hinc sequitur ve-
ram magnitudinis ipsorum mensuram peten-
dam non fuisse, vel ex Matris voto, vel ex ip-
sorum ambitione *nescitis quid petatis*, nec ex
voluntate humana Christi, & carnali bene-
volentia secundum illud: *Sedere autem ad
dexteram meam, vel sinistram, non est meum
dare vobis*, sed ex mensura calicis Domini:
*sed quibus paratum est à Patre meo: pote-
stis bibere calicem meum, &c. calicem meum
bibetis*.

Dico 4. Quoniam itaque eorum calix i-
dem fuit qui Christi Domini, & calix Christi
fuit calix afflictionis, sequitur eorum calicem
fuisse etiam similem; & quia ex calice sumen-
da est uniuscujusque mensura magnitudinis,
sequitur Apostolorum magnitudinem om-
nem ex unis afflictionibus esse sumen-
dam. Unica mihi probatio est præter Chri-
sti responsionem quæ id manifestè asserit,
quia

quia quidquid in duobus illis fratribus fuit exitium, illud omne ad tolerantiam pertinuit. Certè si omnia persequi vellem nimius essem, itaque tria tantum placet afferre in duobus illis Apostolis exitia.

I. Est insignis eorum vocatio & obedientia, atque rerum omnium contemptus, quæ singulariter commendantur ab Evangelistâ. Nota circumstantias: Vocati sunt presente Patre, eoque satis divite. Nam ut ait Marcus cap. I. *Et relicto Patre suo Zebedæo in navi cum mercenarijs, secuti sunt eum*: S. Hieronymus nobiles putavit & cæteris piscatoribus locupletiores ut qui servos haberent, & mercenarios: Ita verò nudi nudum secuti sunt, ut omnem rerum humanarum curam abjicerent. Quòd verò hæc omnium rerum derelictio maxima sit, ac convenientissima ad martyriū ac mortem ob Christum subeundam atque ad adeunda omnia pericula dispositio, discimus ex Luca Evangelio cap. 22. ac simul, loco omnium difficillimo lucē damus. Dominus itaque cū mors instaret, velletque discipulos exemplo suo ad martyrium præparare, admonuit eos de instituto Apostolico à principio suscepto, ac benè servato, nihil proprium habendi; quia nihil sit quod magis à sollicitudine hujus sæculi & vitæ humanæ liberet, & magis expeditos & paratos ad moriendum pro Christo & fide ejus reddat, quàm nihil proprium possidere. Ait ergò Dominus in extremis vitæ, tanquam de re gravissimâ & maximi momenti admonens discipulos: *quādo misi vos sine sacculo, & pera, & calceamentis, nunquid defuit vobis aliquid? at illi dixerunt, nihil*: difficile est quod addit: *Et nunc qui habet sacculum, tollat similiter & peram*. Hic duo videntur difficilia, & quid velit, & quod sequentia prioribus non videantur cohærere, immò contrarium videtur instituto relinquendi omnia. hic enim non solum non jubet ire sine sacculo, ut Apostoli missi fuerant,

sed qui habet sacculum, permittit ei ut habeat etiam peram: sed quæ sequuntur verba obscuriora sunt: *Et qui non habet vendit tunicam suam, & emat gladium, &c. at illi dixerunt, Domine ecce duo gladij hic, at ille dixit eis satis est*: quò enim hæc omnia pertinent, quidve CHRISTVS intendebat? Mirum est quàm variæ à Patribus & ab Interpretibus afferantur explicationes: sed nulla nil magis explicat quam illud, summam esse hujus loci difficultatem. Omnium uti existimo acutissimè & eruditissimè Photius Patriarcha Constantinopolitanus hunc locum explicavit in responsis ad quæst. 300. Amphilochoii Metropolitæ Cyzici: postquam enim varias antiquorum attulit sententias, subdit gratias agendas esse S. Patribus à quibus, qui postea secuti sunt, acceperunt semina, & primitias ἀνεβεβήτων σπυλιύσεων id est limationum solutionum: approbans igitur (ait) constantiam discipulorum ad summam virtutem, Martyrii scilicet, eos revocat. Nunc, inquit, cū mea passio instat, & bellum contra vos paratur, qui sermonem meum de relinquendis scilicet omnibus, & me sequendo, non servaverunt, eos sequetur cum sacculo cura etiam de perâ acquirendâ: Et hoc significant: *Et nunc qui habet sacculum, tollat similiter & peram*: Qui verò laboraverunt, & studuerunt ut servarent, hi imponent finem & consummationem certamini prius suscepto: Eos contra qui ab hac perfectione nihil possidēdi lapsi sunt, sollicitudo & cura de multis rebus excipiet, quibus cum sacculo, pera, & quidquid vitæ commoditas imperat, non deficient: Idcirco, inquit, Pulchrum fundamentum futurorum certaminum jecistis in paupertate. Quare reliquum est, ut magis nunc quàm prius parati & prompti sitis ad mortem pro me subeundam: jam enim & ego mortem pro mundo subeo: Id enim ea verba significant: *Dico enim vobis,*

vobis, quoniam adhuc hoc quod scriptum est, oportet impleri in me; & cum iniquis deputatus est: etenim ea quae sunt de me, finem habent; ubi genus mortis & supplicium designat: Bene autem fecistis, qui omnia vitæ hujus reliquistis, ita ut nihil possit vos retrahere. quo minus læti, ad id quod caput est omnium, id est ad mortem pro me appetendam veniatis: illud itaque sanè sequitur ut præsto, & prompti sitis ad dandum extremum amictum, & vitam pro me cum morte commutandam: hoc enim probabilissimè significat illud, *Vendere tunicam, & emere gladium*: quod perinde est quasi diceret: Nec ultimo amictui parceret, qui perfectionem nihil possidendi consummaverit, immò dabit locum promptè emendo gladio: Itaque prænuntiat futurum esse, ut custodia illius instituti de nihil habendo, hoc ultimum & ingens officium virtutis præclaræ vobis repræsentet. Suadebit enim mortem pro me libenter adire, ab omni præterea sollicitudine rerum humanarum liberos esse, ad nullamque curam rerum ad corpus pertinentium converti, omniaque ad cultum meum referre: Quod autem nihil aliud in anigmate duo gladii significarent quam mortem Domini, & discipulorum, ex eo licet intelligere, quod cum responderent discipuli: *Eccè duo gladii hic*, nihil amplius ab eis requisivit Dominus, sicut requisiverat in habente sacculum, ut tolleretur similiter & peram; & in vendente tunicam ut emeretur gladium, sed satis (inquit) est, scilicet ad significandum In symbolis quod voluit, nempe ad passionem Domini designandam unus gladius, & ad discipulorum mortem ostendendam, alter gladius. Hactenus Photius *ἑὸς ὡς ἀστράτος* interpres Sacrae Scripturae qui scopum propius attingat inter omnes Interpretes: ex qua doctrinâ discimus præludium, atque dispositionem ad martyrium esse bonorum derelictionem.

Reflexio. Quam longè sumus ab hæc per-

fectione qui rebus humanis ita adhærescimus: Si enim opes, vel opum partem non potes Christi amore relinquere, quomodo vitam relinqueres? si opes non potes profunderere, quomodo sanguinem? In illa urgente necessitate persecutionis, & obsidionis, monet Christus, *ut qui in lecto est non descendat tollere tunicam suam, & qui in agro est non revertatur in domum querere pallium suum*: Itaque, *va, dicit, nutrientibus & pregnantibus in illis diebus*, quia scilicet rerum humanarum cura in tanto rerum discrimine diutiùs detinet, ac suos amatores prodit: Nonne vides eum cui nihil est in rebus humanis, quam audacter adeat maxima pericula? Nihil habet perdendum (ajunt) præter corpus suum: ita in rebus spiritualibus contingit, atque in scholâ Christi: Hinc factum ut Christus ab eo consilio legem perfectionis inchoarit. *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum*. O quam felix fuit parvulus Joseph, qui nec globulis astrinxerat nec fibulaverat togam adeo ut valentibus illum eâ distineret, illicò ipsam dimiserit. Adolescens ille in Evangelio non habuit animum sequendi Salvatoris, neque se perfectum præstandi: causam Evangelium subjicit. *Qui cum audisset verbum, abiit tristis, erat enim habens multas possessiones*: Id quotidie in multis occasionibus experimur in quibus rerum terrenarum possessio impedit à perfectione, immò etiam à salute. Certè quod habuerunt Apostoli, erat exiguum, illud tamen neque illis manere voluit CHRISTVS, quia unus rei etiam minimæ cura in aliam facile nos injicit. Nam *qui habet sacculum, tollat, similiter & peram, & qui non habet vendat tunicam suam, & emat gladium*. Ex dictis apparet quod diximus duorum de quibus loquimur Apostolorum vocationem, & obedientiam pertinuisse ad laborum tolerantiam, nempe ad martyrium.

ad quod disposuerunt se rerum omnium amissione.

II. quod in duobus illis Apostolis fuit eximium est eorum electio in Apostolatam, quæ res tanta est ut in rebus humanis nil majus fingi aut cogitari possit: est enim dignitas omnium maxima quæ est in Ecclesiâ teste Apostolo Paulo 1. Cor. 12. *Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum Apostolos, secundo Prophetas, tertio Doctores*: Et rectè omnino Chryl. homil. 1. in Epistol. ad Rom. Apostoli munus, ait, res bonis infinitis exundans, gratiis omnibus majus, ac dona omnia completens: quid enim ampliùs dixerimus, quàm id, videlicet CHRISTVM hoc ipsum illis commisisse, quod ipse si nobiscum versaretur fecisset, ac si demum à nobis abiisse, id quod Paulus exclamans, Apostolorumque dignitatem extollens, ait, *pro Christo legatione fungimur tanquam Deo exhortante per nos*, hoc est Christi vice.

Porro dixi duo. 1. Electionem. 2. in Apostolatam. In electione illud est eximium, neminem id mereri potuisse: Item neminem per se suisque viribus in tantum gradum conscendere potuisse, sed vocari debuisse, unde Christus sæpe eis dicebat. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*: Id autem optimè explicatur à Marco c. 3. *Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse & venerunt ad eum: & fecit ut essent duodecim cum illo, & ut mitteret eos predicare, & dedit illis potestatem curandi infirmos, & ejiciendi demonia*: Tum eorum nomina subjecit. Deinde cum tantum duodecim ex omni hominum numero electi sint, magnum omnino fuit illo numero censi.

2. Dixi in Apostolatam: quod nomen ut ait fuse Chrysolomus homil. 50. de Diversis, nudum non est, sed est magistratus appellatio & maximi magistratus, & magistratus maxime spiritualis, & magistratus cœlestis. Id latè ibidem prosequitur: ostendit enim ut in rebus sæcularibus varii sunt magistratus, alii majores, alii minores, quos enumerat, sed summus omnium, Consulatus: Ita in spiritualibus varios esse, (alii enim sunt Evangelistæ, alii Prophetæ, alii Doctores, alii pastores, &c.) Verùm omnium maximum esse Apostolatam, quod probat ex eoloco Pauli supra laudato 1. Corinth. 12. Neque vero, ait, tantum principatus est cæterarum dignitatum, sed radix & fundamentum. Ut enim caput in corpore non tantum habet principatum, sed etiam radix est ob nervos, quorum continet capita & initia; Ita hoc donum non tantum aliis eminet donis, sed eorum omnium radices in se comprehendit, ut qui illud habet reliquis quoque sit ornatus: quod in Paulo ostendit, in quo fuisse Prophetiam, generaliumque linguarum, gratiam curationum, &c. ex ipsius testimonio demonstrat, sic demum inferendo: merito igitur spiritualem Consulatum appellaremus Apostolatam, sunt enim à Deo designati Magistratus Apostoli, quibus non gentes, urbesque variæ tribuuntur, sed quorum omnium fidei simul, totus orbis terrarum committitur: Porro illi Magistratus spirituales sunt, ut intelligatis tantò meliores sæcularibus esse, quanto ipsi Magistratus sæculares pueris ludentibus antecellunt.

Sed hæc tanta dignitas quo pertinet nisi ad uberem passionum, atque afflictionum segetem? hoc illis Christus significavit cum diceret. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos*: allusio est ad nomen, & officium Apostoli. Vide autem distinctius quomodo miserit. *Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum*: Rem dilce ab eventu, quem Apostolus describit 1. Corinth. 4. *Puto enim quod DEVS nos Apostolos novissimos ostendit tanquam mori destinatos, quia spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus: Nos stulti propter CHRISTVM, vos autem prudentes in Christo, nos infirmi, vos autem fortes*.

S 3

*fortes: vos nobiles, nos autem ignobiles: usque in hanc horam, & esurimus, & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cadimur, & instabiles sumus, & laboramus operantes manibus nostris: maledicimur, & benedicimus: persecutionem patimur, & sustinemus: blasphemamur, & obsecramus, tanquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsa usque adhuc: Itaque in hac voce (Apostolus) tanquam in compendio collige eas omnes persecutiones quibus duo illi discipuli jactati sunt: tanti enim constat ea dignitas, atque de singulis dici potest quod dictum de Paulo. *Ostendam enim illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati.**

III. In duobus illis Apostolis egregium est eorum Martyrium neutri enim defuit; nam licet Joannes martyrii consummatione non obierit, Martyrium tamen Romæ passus est: atque in insula Patmos exul quid non est passus? itaque sic scribit Apocal. cap. 1. *Ego Joannes frater vester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientiâ, in Christo Iesu, fui in insulâ quâ appellatur Patmos propter verbum Dei & testimonium Iesu.* Jacobus autem primus omnium inter Apostolos Martyrio vitam finivit. Referunt veteres Hebræi cum transeundum fuit mare rubrum, Israëlitas restitisse ad ripam, nec ausos aquarum profundum ingredi: qui primus ausus est, ducem fuisse è tribu Iuda, itaque ei regnum traditum fuisse. Ita quoniam Iacobus primus ausus est ingredi mare rubrum sanguinis, propterea aliquâ ratione primatum aliquem habuit inter Apostolos, & Matris omnium Ecclesiarum fuit Episcopus; quia *de Sion exhibet lex, & verbû Domini de Ierusalem.* Dixerat Apostolis Christus. *Eritis mihi testes in omni Iudaâ & Samariâ & usque ad ultimum terræ:* Id fecit Iacobus, ac verus fuit testis & Martyr omnium primus, quoniam primus omnium sanguinem fudit. Sanctus quidem Stephanus primus

obiit, sed in tumultu nō latâ sententiâ, nō mortis electione: sed Iacobus hoc habuit ut omnium primus post Christum latâ sententiâ moreretur. Illud vero in ambobus quantum sit, quis sufficienter æstimare & explicare possit? Rogaverat & ambierat Mater ut ambo sederent filii, unus ad dexteram, alter ad sinistram: pro throno calicem utrique propinandum dedit Christus, & pro dexterâ majori dedit ut primus omnium moreretur. Nullus thronus sublimior throno Crucis: Christo in eo sedenti assidet omnium primus Iacobus dum primus omnium mortem appetiit. *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? dicunt ei, possumus.* Verè potuerunt, & biberunt, & sederunt, sed in throno gloriæ crucis. Verum itaque quod diximus horum duorum Apostolorum magnitudinem peti ex afflictione, & ex calice passionis.

Dico igitur 4. Quoniam omnis magnitudinis proportio, atque æstimatio fundatur in vero magnitudinis principio, nempe in Christo; sequitur omnem nostram magnitudinem ex eadem mensurâ peti debere. Quod enim est primum in unoquoque genere, illud est mensura cæterorum: quia igitur in Christo licet innumeri extiterint magnitudinis ejus fontes, aliunde tamen eam non acceperit nisi à Cruce, juxta illud, *Nonne portavit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam?* Et illud: *Nisi granum frumenti, &c.* Et illud, *Et ego si exaltatus fuero, &c.* Et illud Apostoli: *Humiliavit semetipsum, &c.* Propterea nemo aliunde magnus esse potest quàm ab afflictione & cruce. Vnde in universum pronuntio, quantum quisque affligitur, tantum inde magnum esse: si parum, parum esse: si nihil, nullum: si multum, magnum: si maxime, maximum.

Probatur 10. ex ordinatione Divinâ, cujus est rerum omnium leges atque jura præscribere: ejus autem ordinationis præcipuum

exemplum est in Christo Domino, cui nihil accessit magnitudinis nisi à Cruce, & passione. Quæ lex eadem ratione Sanctos omnes devinxit: quod enim quisque major fuit, eò pluribus persecutionibus est agitatus. Itaque Judith, cap. 8. *Memores esse debent quomodo pater noster Abraham tentatus est, & per multas tribulationes probatus, Dei amicus effectus est: sic Isaa, sic Iacob, sic Moyses, & omnes qui placuerunt Deo per multas tribulationes transferunt fideles.* De quibusdam sic Paulus Hebr. 11. *Alij autem dissentii sunt, non suscipientes redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem. Alij vero ludibria & verbera experti, in super & vincula, & carceres: lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occasione gladij mortui sunt: circumierunt in melotis, in pellibus caprinis, ogentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, & in cavernis terra.*

2. Probatur ex verâ ratione virtutis quæ nunquam summa est & heroïca, nisi probata per multas tribulationes, & magnis laboribus exercitata. Hanc ob rem semper in Ecclesiâ tanti habiti sunt Martyres, ut nil in eorum vitam inquisitum sit: Sat enim constat de eorum sanctitate, & magnitudine si magna passi sunt, si vitam profuderunt, & sanguinem: Illis unis Tempia dedicata, altaria consecrata, illis potissimum honores decreti.

Hinc æstima quanta res sit tribulatio, quâ nihil in rebus humanis majus, nihil melius fingi potest. Unde Apostolus Rom. 5. *Non solum autem sed & gloriamur in tribulationibus:* Cum dicit non solum, plurimas ostendit esse utilitates tribulationis, quasi diceret, præter cætera commoda quæ percipimus ex tribulatione.

1. Quod major sit securitas in adversis quam in prosperis, nam nil fallacius est prosperitate.

2. Quod vix ullus in prosperitate salvetur, vix ullus in adversitate damnetur.

3. Quod nulla sit certior, ac facilior satisfactio quam tribulatio.

4. Quod nullæ virtutes probatæ ac exquisitæ nisi in tolerantia laborum.

5. Quod ex nullâ re majus colligatur meritum quàm ex tolerantia, secundum illud: *momentaneum hoc & leve tribulationis nostræ aeternum gloria pondus operatur in nobis: præter hæc omnia commoda, Non solum autem sed & gloriamur in tribulationibus nostris.*

1. Enim quàm illud gloriosum post Christum ire, secundum illud. *Calicem meum bibitis:* Ille enim prior bibit, & plus bibit: quare nec molesta jam potio, nec ullius dedecoris: quis enim libenter non sequatur?

2. Hoc tantùm referte illi possumus æquale: nam corpus habemus quo pati possit, & mori, & sanguinem quem fuso ipsius sanguini refundere possim⁹. His quippe tantùm duobus cum illo certare possumus, amore & passione: amavit nos ac prior dilexit & ego amare possum, & diligere: pro me pati voluit & mori, pro illo pati possum & mori: in cæteris omnibus minor & impar. An non illud magnum & gloriosum, in quo Deo ipsi certare possis, ac illum æquare?

Denique quàm illud gloriosum, securum esse de beatitudine cœlesti? secundum illud *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.* Itaque Apostolus hæc duo connectit Rom. 5. *Gloriamur in spe gloria filiorum Dei: non solum autem, sed & gloriamur in tribulationibus: scientes quod tribulatio patientiam operatur, pati-*

entia autem probationem, probatio vero spem, spes autem non confundit, Ex hoc discuti.

I. Conclusio. Si omnes Christi discipuli, Apostoli, & Martyres; Si omnes Sancti, B. Virgo, & ipse Christus non nisi epoto calice regnum caelorum ingressi sunt, quis ego sum, qui per delicias ingredi volo? Id enim verbis illis significatur, *Non est meum dare vobis*, quasi diceret determinatam esse viam ingrediendi in caelum. Quia scilicet non datur indoli, nobilitati, generi, stripi, favori, uti apud Iudæos filij Abrahamæ electi erant; & domus Aaron electa & vocata ad Sacerdotium: sed à diebus Ioannis B. regnum caelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud, id est illis datur, qui majori violentiâ utuntur. Itaque magnitudo gloriae non datur dignitati, nec gratijs datis: nec duobus Apostolis datum sedere ad dextram aut sinistram in regno Christi ob consanguinitatem: quia *non est meum dare vobis*; nec quoniam Apostoli: etenim Iudas eo loco dignitatis cecidit; sed quoniam multi passi sunt: siquidem uti Paulus dicebat Act. 14. *Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.*

Collige 2, Quidquid tandem sit, ac quidquid velis, id semper esse necessarium, ut in omni conditione patiaris. Etenim unicuique suus calix à Deo destinatus est. Vnus quippe est pœnæ, quæ bibent omnes peccatores ter-

ra, alter est probationis, de quo dixit Christus *potestis bibere calicem meum*. Sed nonne melius est bibere calicem Domini, quam calicem iræ ac furoris? *Calicem meum bibetis*. Memento triplicem fuisse in Calvaria monte rectam crucem: Vna fuit pœnitentis latronis; altera impœnitentis; tertia Christi victoris. Prima salutaris; altera ignominiosa; tertia gloriosissima. Tu cum habeas innumeras patiendi causas, cur non potius amas crucem Domini perferre non vales, quomodo do calicem iræ ac furoris ferre valebis quem peccatores in inferno bibere compellentur, de quo Scriptura loquitur *Ignis, grando, nix, glacies spiritus procellarum, pars calicis eorum*? Quam illud suavius ut dicas cum Davide, *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius*. Non tantum quia non ad hostium libitum, suorum vitam exponit, ait enim *capillus de capite vestro non peribit*, sed quia magni æstimat: nam si eorum vitâ dignus non est mundus, multò minus pretiosâ eorum morte, quæ sic obita omni vitâ melior est, & quam semper & beata & melior, & æterna vita sequi solet; quam det nobis amabilis Ecclesiæ Sponsus Jesus Christus, Amen.

* * *

